

RAPPORT

TILL:	Haninge kommun
FRÅN:	Advokaterna Natalie Svensson och Axel Johnson
ANG:	Utredning av hantering av händelser på Båtsmansskolan och Brandbergsskolan 2003 - 2016
DATUM:	Den 22 april 2026

Innehåll

1	BAKGRUND OCH OMFATTNING	3
2	Dokumentation	3
2.1	Båtsmansskolan och Brandbergsskolan	3
2.2	Båtsmansskolan	4
2.2.1	Utredning 14 januari 2014.....	6
2.2.2	Omplacering till Brandbergsskolan.....	8
2.3	Brandbergsskolan (2014 – 2016)	8
2.3.1	Avslutande av anställning	8
3	Inkomna uppgifter från elever, vårdnadshavare och anställda.....	8
3.1	Båtsmansskolan	8
3.1.1	E-postmeddelande från uppgiftslämnare.....	8
3.1.1.1	<i>Uppgiftslämnare 1</i>	8
3.1.1.2	<i>Uppgiftslämnare 2</i>	9
3.1.1.3	<i>Uppgiftslämnare 3</i>	10
3.1.1.4	<i>Uppgiftslämnare 4</i>	11
3.1.2	Uppgifter per telefon	11
3.1.2.1	<i>Uppgiftslämnare 6</i>	11
3.1.2.2	<i>Uppgiftslämnare 7</i>	12
3.1.2.3	<i>Uppgiftslämnare 8</i>	13
3.1.2.4	<i>Uppgiftslämnare 9</i>	13
3.1.2.5	<i>Uppgiftslämnare 10</i>	14
3.1.2.6	<i>Uppgiftslämnare 11</i>	15
3.1.2.7	<i>Uppgiftslämnare 12</i>	16
3.1.3	Sammanfattning iakttagelser och vittnesmål.....	17

AX ADVOKATBYRÅ

3.1.3.1	<i>Idrottslärares handlingar</i>	17
3.1.3.2	<i>Uppgifter om påtalanden och rapportering</i>	18
3.2	Brandbergsskolan	19
3.2.1	E-postmeddelanden	19
3.2.1.1	<i>Uppgiftslämnare 14</i>	19
3.2.1.2	<i>Uppgiftslämnare 15</i>	20
3.2.1.3	<i>Uppgiftslämnare 16</i>	20
4	Rättslig utredning och analys	21
4.1	Skollagen och diskrimineringslagen	21
4.1.1	Allmänt	21
4.1.2	Diskriminering enligt diskrimineringslagen och krav på förebyggande arbete	21
4.1.3	Kränkande behandling enligt skollagen och krav på förebyggande arbete	22
4.1.4	Skyldighet att anmäla och utreda	24
4.2	Arbetsrättsliga regler	25
4.2.1	Allmänt	25
4.2.2	Sakliga skäl för uppsägning	25
4.2.3	Uppsägning på grund av personliga förhållanden	26
4.2.4	Överenskommelse om anställningens upphörande	28
5	Bedömning	29
5.1	Huvudmannens hantering av inkomna uppgifter om kränkningar	29
5.2	Arbetsrättslig hantering	32
6	Kommunens nuvarande arbete och handlingsplan	34
6.1	Kommunens framtagna handlingsplan	34
6.2	Intervjuer med kommundirektör, HR-direktör och utbildningsdirektör	36

1 BAKGRUND OCH OMFATTNING

Under våren 2024 uppmärksammades Haninge kommun ("**Kommunen**"), genom ett flertal granskande reportage av SVT, på Kommunens bristande hantering av uppgifter om misstänkta kränkningar mot barn på Båtsmansskolan i Haninge kommun, där en tidigare anställd idrottslärare pekats ut. Granskningen rörde i huvudsak händelser vid Båtsmansskolan under perioden 2003–2013. Under hösten 2025 väcktes åtal mot idrottsläraren avseende flera fall av sexuellt ofredande som ska ha ägt rum under perioden 2009–2013 på Båtsmansskolan. Gärningarna bestod enligt åtalet huvudsakligen av otillåten filmning av elever i omklädningsrum (jfr mål nr B 9380-25 vid Södertörns tingsrätt).

AX advokatbyrå har fått i uppdrag att genomföra en oberoende granskning av Kommunens och den dåvarande skolledningens hantering av ärendet. Granskningen omfattar såväl hanteringen av inkomna uppgifter om misstänkta kränkningar som den arbetsrättsliga hanteringen av den aktuella idrottsläraren, inklusive beslut om åtgärder, omplacering samt överenskommelsen om avslut av anställning på Brandbergsskolan år 2016.

Uppdraget omfattar även insamling av uppgifter från tidigare elever, vårdnadshavare och anställda om deras erfarenheter av idrottsläraren samt hur ärendet hanterats vid rapportering av händelserna till skolan. Vid insamlingen har vi även tagit del av information som rör händelser på Brandbergsskolan. Det går dock inte att avgöra huruvida dessa händelser, som har upplevts som kränkningar, rör specifikt idrottsläraren. Vi har ändå valt att ta med dessa uppgifter i utredningen eftersom det tillför ytterligare beskrivning av skolans och Kommunens dåvarande bristande system i förhållande till skollagens krav. Vid redovisningen av insamlade uppgifter har uppgifter från enskilda anonymiserats. Utredningen syftar till att klarlägga händelseförloppet samt bedöma om Kommunens agerande varit förenligt med gällande rutiner och rättsliga regelverk. Som en del av uppdraget har vi även tagit del av samt informerat oss om nuvarande rutiner i syfte att belysa hur Kommunen idag arbetar med motsvarande frågor.

2 DOKUMENTATION

2.1 Båtsmansskolan och Brandbergsskolan

Inom ramen för utredningen har vi tagit del av samtliga upprättade handlingar som Kommunen har kunnat finna som är hänförliga till idrottsläraren under den tid han varit på respektive skola; Båtsmansskolan 2003 – 2014 och Brandbergsskolan 2014 - 2016. Huvuddelen av handlingarna avser tiden på Båtsmansskolan och består av tjänsteanteckningar,

utredning och minnesanteckningar. För tiden på Brandbergsskolan har vi enbart tagit del av en handling, nämligen överenskommelsen om avslut av idrottslärarens tjänst.

2.2 Båtsmansskolan

Av dokumentationen framkommer bland annat följande.

Den tidigaste dokumentationen avser december 2005. Av en minnesanteckning från den 12 december 2005 framgår att samtal hållits med idrottsläraren med anledning av uppgifter som inkommit. Av uppgifter från december 2005 framgår att vårdnadshavare uttryckt oro över att idrottsläraren vistades i flickors omklädningsrum i samband med ombyte. Det framgår även att elever upplevt obehag i situationen. Av en skärmbild från e-postkorg daterad den 8 december 2005 framgår att kommunikation förekom i anslutning till dessa uppgifter. Av en odaterad anteckning avseende klass 3B, som hänförs till samma period, framgår att frågor rörande omklädningsituationer aktualiserats.

Under våren 2006 inkom ytterligare uppgifter från elever och vårdnadshavare. Av anteckningar daterade den 4 april 2006 framgår att sådana uppgifter dokumenterats samt att förslag på tillsynsåtgärder, såsom vakt vid idrott, diskuterats. Av ytterligare dokumentation framgår uttryckligen att idrottsläraren inte får gå in i omklädningsrummen. Av en tjänsteanteckning från april 2006 framgår att ärendet fortsatt hanterats inom verksamheten. Av tjänsteanteckningen framgår att det är klassläraren eller annan personal som har ansvaret att vakta i omklädningsrummen i de lägre åldrarna årskurs 1 och 2. För de äldre barnen finns idrottsläraren tillgänglig om det skulle inträffa något i omklädningsrummen.

Under 2007 utvecklades riktlinjer och överenskommelser avseende omklädningsrummen. Av anteckningar från april 2007 framgår att ansvarsfördelningen för tillsyn i omklädningsrum reglerats. Den 7 september 2007 dokumenterades en överenskommelse med idrottsläraren där det fastställdes att klasslärare eller fritidspersonal ansvarar för tillsyn i de lägre åldrarna och att idrottsläraren endast ska ingripa vid behov.

Av minnesanteckningar från den 13 januari 2011 framgår att samtal fortsatt förts med idrottsläraren om situationen i omklädningsrummen samt att ytterligare noteringar från andra samtal förekommit. Av anteckningen framgår att tidigare samtal med idrottsläraren ägt rum den 12 december 2005, 4 april 2006, v. 17 2006 och 7 september 2007. Av anteckningen framgår vidare att rutiner i omklädningsrummen vid de två senare tillfällena dokumenterades skriftligen.

Den 13 januari 2012 upprättades ytterligare dokumentation. Av minnesanteckningar från detta datum framgår att frågan om idrottslärares närvaro i omklädningsrummen behandlats. Härvid anges att fritidspersonal ska följa sitt schema vid omklädningsrummen. Av en tjänsteanteckning från samma datum framgår att riktlinjer för omklädningsrummen tydliggjorts, där det anges att vuxna som huvudregel inte ska vistas i omklädningsrum och att ingripande endast ska ske vid behov. Pedagoger (fritidspersonal) ska vara tillsammans med idrottslärares vid omklädning för årskurs 1-3. Riktlinjer/ansvarsfördelning av samma datum bekräftar detta (13 januari 2012).

Under våren 2012 finns omfattande dokumentation. Av minnesanteckningar från den 5 mars 2012 framgår att samtal hållits rörande situationen. Vid ett möte den 17 april 2012 dokumenterades att frågan diskuterats mellan idrottslärares och annan personal.

Den 18 april 2012 genomfördes samtal med elever. Av dessa anteckningar framgår att både pojkar och flickor uppgav att de upplevde det som obehagligt att idrottslärares vistades i omklädningsrummen. Flickor uppgav särskilt att idrottslärares gick in i duschtrymmen i samband med dusch och att han inte lämnade trots att de bett honom att gå ut. Av en notering från den 20 april 2012 framgår att personal observerat att idrottslärares befann sig i omklädningsrummet när elever duschade samt att elever uppgett att de sagt till honom att gå ut utan att detta skett.

Under hösten 2012 behandlades frågan vid flera möten. Av mötesanteckningar från föräldramöte den 25 september 2012 framgår att vårdnadshavare framförde att barn upplevde obehag över att idrottslärares befann sig i omklädningsrummen. Av anteckningar från samtal samma dag framgår att frågan diskuterades vidare. Av anteckningar från chefsgruppmöte samma datum framgår att ärendet även behandlades på ledningsnivå. Motsvarande framgår även av mötesanteckningar från ATP-möte samma dag.

Den 28 september 2012 upprättades minnesanteckningar där det framgår att idrottslärares instruerats att inte gå in i omklädningsrummen utan att vid behov kommunicera från dörren. Av en tjänsteanteckning från den 10 oktober 2012 framgår att ytterligare dokumentation skett av situationen.

Av minnesanteckningar från maj 2013 framgår att elever uppgett att de upplevde det som obehagligt att idrottslärares gick in i omklädningsrummen samt att han i vissa fall hade fysisk kontakt med elever i undervisningssituationer.

Under slutet av 2013 finns ett flertal handlingar. Av mötesanteckningar från den 29 november 2013 framgår att skolan mottagit uppgifter om att idrottsläraren vistats i omklädningsrummet och inte lämnat trots tillsägelse. Av mötesanteckningar från den 4 december 2013 framgår att frågan fortsatt behandlades. Av en odaterad minnesanteckning från den 4 december 2013 framgår att uppgifter från elever dokumenterats om att idrottsläraren regelbundet gick in i omklädningsrummet i samband med dusch och stannade kvar trots tillsägelser.

Av ett e-postmeddelande från den 27 november 2013 framgår att en elev uppgett att hon inte ville duscha efter idrotten eftersom idrottsläraren gick in i omklädningsrummet och stannade kvar trots att elever bad honom att gå ut.

Av en anteckning från 4 december framgår det att idrottsläraren meddelades via telefon att han stängs av från arbetet t.o.m. 29 december. Det anges inget år i anteckningen men utifrån innehållet och dessa sammanhang får det antas att det är 2013.

Av ett brev från personal daterat den 17 december 2013 framgår att personal vid upprepade tillfällen reagerat på idrottslärarens beteende och kontaktat skolledningen, samt att flera medarbetare framfört liknande synpunkter.

Den 8 januari 2014 inkom ytterligare ett e-postmeddelande där idrottslärarens beteende beskrivs som återkommande, inklusive närvaro i omklädningsrum och fysisk närhet till elever.

Den 13 januari 2014 upprättades minnesanteckningar där personalens iakttagelser sammanfattas. Av dessa framgår att beteendet uppfattats som återkommande under flera år, att elever upplevt obehag samt att personal i flera fall sett behov av att själva närvara eller ingripa.

Slutligen upprättades en utredning den 14 januari 2014 där tidigare dokumentation sammanställdes och legat till grund för vidare hantering av ärendet. Av en blankett daterad den 18 augusti 2014 framgår att åtgärder vidtagits i form av omplacering eller förflyttning till Brandbergsskolan).

2.2.1 Utredning 14 januari 2014

En utredning initierades av Kommunen år 2014 efter att en vårdnadshavare kontaktat skolledningen med uppgifter om att en idrottslärare vid en grundskola återkommande vistades i flickors omklädningsrum i samband med duschsituationer. Med anledning av uppgifterna kontaktades personalavdelningen, och beslut fattades om att omedelbart stänga av den

berörda idrottsläraren under pågående utredning. Avstängningen förlängdes i två omgångar för att möjliggöra en mer omfattande genomgång av ärendet.

Utredningen omfattade samtal med berörd personal, tidigare och nuvarande kollegor samt en elev som lämnat uppgifter via sin vårdnadshavare. Av dessa uppgifter framkom en samstämmig bild av att idrottsläraren vid upprepade tillfällen gått in i flickornas omklädningsrum i samband med dusch, trots att elever uttryckt obehag och uppmanat idrottsläraren att lämna utrymmet. Det framkom även att idrottsläraren i vissa fall haft med sig föremål, såsom gosedjur eller liknande, i samband med dessa tillfällen.

I utredningen anges att det finns dokumenterat uppgifter om att redan år 2005 funnits skriftliga instruktioner från skolledningen om att idrottsläraren inte skulle vistas i flickornas omklädningsrum annat än vid särskilda situationer. Detta innebar att det i praktiken lämnades ett utrymme för idrottslärarens egen bedömning. Dokumentationen bedöms dock vara bristfällig, bland annat genom avsaknad av underskrifter och otydlig formulering, vilket möjliggjort olika tolkningar. Trots återkommande samtal med idrottsläraren under åren hade inga formella disciplinära åtgärder, såsom erinran eller varning, tidigare vidtagits.

Som en del av utredningen genomfördes även en teknisk genomgång av idrottslärarens arbetsdator och extern lagringsutrustning. Denna granskning visade inte på något innehåll som bedömdes vara olagligt eller olämpligt.

Den berörda idrottsläraren hördes vid flera tillfällen under utredningen och uppgav att syftet med att gå in i omklädningsrummen varit att hantera stökiga situationer och upprätthålla ordning. Idrottslärarens beskrivning av händelserna överensstämde dock inte med de uppgifter som lämnats av elever och personal, särskilt avseende att idrottsläraren stannat kvar trots att elever bett honom att lämna utrymmet.

Utredningen visar vidare att flera medarbetare under en längre tid varit medvetna om beteendet och att detta hade lyfts till skolledningen vid upprepade tillfällen utan att tillräckliga åtgärder vidtagits.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen beslutades att tilldela idrottsläraren en formell varning. Vidare bedömdes att en omplacering till en annan skola där idrottsläraren skulle kunna fortsätta undervisa som idrottslärare var nödvändig, även om någon omedelbar placering inte fanns tillgänglig vid tidpunkten. Under tiden skulle idrottsläraren vara arbetsbefriad. Det beslutades även att idrottsläraren skulle genomgå obligatoriska samtal via företagshälsovården.

Vid det avslutande mötet informerades idrottsläraren om att beteendet var oacceptabelt och att fortsatt anställning förutsatte att idrottsläraren inte under några omständigheter vistades i flickors omklädningsrum. Det klargjordes att överträdelser av detta skulle kunna leda till att anställningen avslutades. Utredningen avslutades den 14 januari 2014.

2.2.2 Omplacering till Brandbergsskolan

Av en personaladministrativ handling från Haninge kommun framgår att idrottsläraren avslutade sin anställning som idrottslärare på Båtsmansskolan den 11 augusti 2014 i samband med en förflyttning till Brandbergsskolan. Förändringen har i dokumentet angetts som ett avslut på egen begäran i form av förflyttning, snarare än som en uppsägning från arbetsgivarens sida. Av handlingen framgår vidare att idrottsläraren påbörjade sin tjänstgöring vid Brandbergsskolan som idrottslärare i direkt anslutning till att den tidigare anställningen avslutades. Dokumentet är undertecknat av ansvarig rektor den 18 augusti 2014.

2.3 Brandbergsskolan (2014 – 2016)

2.3.1 Avslutande av anställning

Av en skriftlig överenskommelse mellan Kommunens dåvarande HR-direktör och idrottsläraren framgår att Kommunen och idrottsläraren i januari 2016 träffade en särskild överenskommelse om anställningens upphörande. Enligt överenskommelsen avslutades anställningen per den 27 januari 2016, varvid idrottsläraren erhöll ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner. Avgångsvederlaget utbetalades som en engångssumma och parterna förklarade samtidigt att samtliga mellanhavanden dem emellan var slutligt reglerade.

3 INKOMNA UPPGIFTER FRÅN ELEVER, VÅRDNADSHAVARE OCH ANSTÄLLDA

3.1 Båtsmansskolan

3.1.1 E-postmeddelande från uppgiftslämnare

3.1.1.1 *Uppgiftslämnare 1*

Uppgiftslämnaren uppger att hon var elev vid Båtsmansskolan under åren 2003–2006.

Enligt uppgiftslämnaren reagerade flera flickor i klassen på idrottslärarens beteende. Idrottsläraren ska återkommande ha gått in och ut ur idrottssalen via flickornas omklädningsrum samt vid upprepade tillfällen ha befunnit sig kvar i omklädningsrummet medan eleverna bytte om och duschade.

Uppgiftslämnaren beskriver att en elev i klassen vid flera tillfällen högljutt protesterade mot idrottslärarens närvaro i omklädningsrummet. Enligt uppgiften kunde det ta flera minuter av upprepade tillsägelser innan han lämnade utrymmet. Detta beteende uppges ha förekommit återkommande, i princip varje vecka. Uppgiftslämnaren anger att hon inte upplevde situationen som direkt hotfull, men att den gav upphov till ett återkommande obehag inför idrottslektionerna. Hon uppger att hon undvek att byta om eller duscha innan idrottsläraren hade lämnat omklädningsrummet, samt att hon avstod från att duscha av oro för att idrottsläraren skulle återvända. Vidare uppger uppgiftslämnaren att eleverna vid upprepade tillfällen framförde klagomål till sin ordinarie lärare samt till andra lärare. Enligt uppgiftslämnaren upplevdes dessa klagomål inte tas på allvar och det framstod inte som att de dokumenterades. Klagomål ska enligt uppgiften ha framförts kontinuerligt under flera år utan att några synliga åtgärder vidtogs.

Uppgiftslämnaren uppger även att hon informerade sina vårdnadshavare om situationen, men att dessa inte heller reagerade i någon större utsträckning. Enligt uppgiften ska en annan elevs vårdnadshavare ha lyft frågan vidare till skolledningen, utan att detta ledde till någon förändring. Det aktuella beteendet uppges ha fortsatt under hela den tid uppgiftslämnaren var elev vid skolan

3.1.1.2 Uppgiftslämnare 2

Uppgiftslämnaren uppger att hon var en av de elever som utsattes för den aktuella idrottsläraren. De händelser som uppgiftslämnaren hänvisar till avser enligt uppgiften inspelning av video och bilder under åren 2008–2009.

Enligt uppgiftslämnaren förekom det redan under hennes skoltid en utbredd uppfattning bland elever om att idrottsläraren var obehaglig. Hon uppger att äldre elever beskrev idrottsläraren som "läskig" och att det förekom ett nedsättande smeknamn kopplat till miss-tankar om olämpligt beteende. Uppgiftslämnaren anger vidare att hon har kännedom om att äldre elever ska ha tagit upp frågan med rektor. Hon uppger dock att hon inte har någon minnesbild av att detta ledde till några åtgärder.

Uppgiftslämnaren uttrycker uppfattningen att ett annat agerande från skolledningen hade kunnat förhindra att fler elever utsattes. Hon uppger även att hon har svårt att se att skolpersonal inte skulle ha känt till problemen, då elever enligt henne öppet talade om idrottslärarens beteende.

3.1.1.3 Uppgiftslämnare 3

Uppgiftslämnaren uppger att hon var elev vid Båtsmansskolan under åren 2003–2005 och att hon under hela denna period hade den aktuella idrottsläraren som lärare. Hon uppger att hon tillhörde undervisningsgrupper benämnda "Piren" och senare "Pråmen", samt att hennes klasslärare hette Kerstin.

Uppgiftslämnaren beskriver att hon i efterhand, i samband med uppgifter om att en idrottslärare blivit föremål för rättsliga åtgärder, misstänkte att det rörde sig om hennes tidigare idrottslärare.

Enligt uppgiftslämnaren uppfattades hon själv och en klasskamrat som idrottslärarens "favoriter", vilket hon kopplar till att de utövade trupp gymnastik på fritiden.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att idrottsläraren regelmässigt passerade genom flickornas omklädningsrum. Hon beskriver att detta vid tidpunkten uppfattades som normalt. Enligt uppgiften dröjde idrottsläraren ofta kvar i anslutning till omklädningsrummet innan han passerade vidare, vilket uppgiftslämnaren i efterhand uppfattar kan ha inneburit att eleverna befann sig avklädda eller duschade. Hon uppger även att duschdraperier saknades.

Uppgiftslämnaren anger att en elev vid något tillfälle ifrågasatte varför idrottsläraren passerade genom flickornas omklädningsrum men inte pojkarnas. Enligt uppgiften förklarade idrottsläraren detta med att pojkarnas omklädningsrum var låst. Uppgiftslämnaren beskriver vidare att idrottsläraren under lektioner bar mjukisbyxor och att det bland elever förekom kommentarer om att idrottsläraren ofta hade synlig erektion. Hon uppger att hon och andra flickor vid tidpunkten inte förstod innebörden av detta.

Vidare beskriver uppgiftslämnaren en händelse under sitt sista år på skolan, då hon befann sig ensam utanför omklädningsrummet. Hon uppger att hon inte minns om hon blivit ombedd att stanna kvar eller komma tidigare, men att inga andra elever var närvarande. Enligt uppgiften bad idrottsläraren henne att följa med till sitt kontor för att visa fotografier som han tagit på henne under åren.

Uppgiftslämnaren uppger att hon följde med till kontoret, där det på väggarna fanns flera fotografier av henne samt av en annan elev som var yngre. Hon beskriver att hon upplevde detta som obehagligt, särskilt då flera av fotografierna föreställde henne. Hon minns särskilt ett fotografi där hon och en klasskamrat klättrade på en bänk, och uppger att detta fotografi senare även satt uppe i en av skolans korridorer vid ett senare besök på skolan. Avslutningsvis uppger uppgiftslämnaren att detta är de händelser hon i dagsläget minns, men att det inte kan uteslutas att ytterligare händelser har fallit i glömska över tid.

3.1.1.4 Uppgiftslämnare 4

Uppgiftslämnaren uppger att hon var elev vid Båtsmansskolan från årskurs 1 till 6 och att hon hade den aktuella idrottsläraren som lärare under årskurs 1 till 4, vilket enligt uppgiften motsvarar perioden 2008–2012.

Uppgiftslämnaren uppger att hon upplevde idrottslärarens beteende som obehagligt, särskilt i samband med omklädning och dusch. Enligt uppgiften ska idrottsläraren återkommande ha befunnit sig i flickornas omklädningsrum när eleverna bytte om och duschade.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon berättade för sina vårdnadshavare om situationen. Enligt uppgiften kontaktade vårdnadshavarna skolan, bland annat genom e-post till lärare och rektor, där de framförde att idrottsläraren vistades i omklädningsrummet i samband med att eleverna bytte om samt att uppgiftslämnaren upplevde detta som obehagligt.

Uppgiftslämnaren anger även att det förekom situationer där elever satt i idrottslärarens knä utan kläder, samt att läraren vid vissa tillfällen öppnade idrottssalen så att flickor kunde vistas där utan kläder efter lektionstid. Uppgiftslämnaren uppger att hon själv avstod från att delta i detta då hon upplevde situationen som obehaglig.

Enligt uppgiftslämnaren bemöttes vårdnadshavarnas kontakter med skolan av rektor med besked om att en så kallad "duschvakt" hade införts. Uppgiftslämnaren uppger att hon upplevde att skolan inte tog uppgifterna på allvar, utan att idrottsläraren beskrevs i positiva ordalag. Hon anger vidare att varken lärare eller skolledning vidtog några åtgärder som enligt henne förändrade situationen.

Uppgiftslämnaren uppger att de beskrivna förhållandena pågick under den tid hon hade idrottsläraren i undervisning och att uppgifter som framfördes av elever och vårdnadshavare enligt henne inte ledde till åtgärder. Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon i efterhand har informerats av polis om att hon identifierats i videomaterial kopplat till idrottsläraren, men att brottet var preskriberat.

3.1.2 Uppgifter per telefon

3.1.2.1 Uppgiftslämnare 6

Uppgiftslämnaren uppger att hon var elev vid Båtsmansskolan och är född 1998. Uppgiftslämnaren uppger att hon vid ett tillfälle vände sig till såväl biträdande rektor som rektor och

framförde att hon upplevde det som obehagligt att den aktuella idrottsläraren vistades i omklädningsrummet. Enligt uppgiftslämnaren blev hon i detta sammanhang avfärdad. Hon uppger att den biträdande rektorn ska ha beskrivit idrottsläraren som "snäll" och anfört att han endast försökte vara rolig, samt att det inte var möjligt att rikta anklagelser utan grund. Hon uppger att hon uppfattar sig som en av de första som lyfte frågan.

Uppgiftslämnaren uppger att hon vid denna tid inte berättade om händelserna för sina vårdnadshavare.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att det förekom rykten om en relation mellan den biträdande rektorn och den aktuella idrottsläraren. Uppgiftslämnaren beskriver att hon i efterhand känner ilska och frustration över hur situationen hanterades.

Enligt uppgiftslämnaren förekom det även att frågor togs upp av vårdnadshavare, bland annat i samband med föräldramöten som hölls på skolan. Hon uppger dock att hon inte vet i vilken utsträckning dessa uppgifter fördes vidare till den aktuella idrottsläraren eller vilka åtgärder som vidtogs.

Uppgiftslämnaren uppger vidare att hon uppfattade att lärare i viss mån försökte tysta frågan.

3.1.2.2 Uppgiftslämnare 7

Uppgiftslämnaren uppges vara elev vid Båtsmansskolan under perioden 2002–2005, motsvarande årskurs 3–5.

Uppgiftslämnaren uppger att hon tillsammans med en klasskamrat reagerade på att den aktuella idrottsläraren vistades i omklädningsrummet. Enligt uppgiften motiverade idrottsläraren sin närvaro med att eleverna var stökiga och behövde tillsyn.

Uppgiftslämnarens vårdnadshavare, som enligt uppgiften arbetade som lågstadielärare på samma skola, tog kontakt med rektorn och framförde uppgifter om dotterns upplevelser. Uppgiftslämnaren uppfattade att detta ledde till en tillsägelse riktad mot idrottsläraren. Samtidigt uppger hon att vårdnadshavaren upplevde att åtgärderna från skolans sida var begränsade.

Vidare uppges att vårdnadshavaren uppmanade uppgiftslämnaren att informera varje gång idrottsläraren befann sig i omklädningsrummet. Enligt uppgiftslämnaren fortsatte idrottsläraren att vistas i omklädningsrummet även efter kontakten med rektor.

Uppgiftslämnaren uppger att situationen upplevdes som något förbättrad efter en tid, men att det är oklart om detta berodde på de åtgärder som vidtogs eller på att vårdnadshavaren och kollegor i stället själva närvarade i omklädningsrummet.

Uppgiftslämnaren uppger vidare att vårdnadshavaren upplevde situationen som frustrerande och försökte driva frågan vidare. Vårdnadshavaren uppmanade uppgiftslämnaren att berätta varje gång hon uppfattade att något var fel.

3.1.2.3 Uppgiftslämnare 8

Uppgiftslämnaren uppger att hon arbetade som lärare för en lågstadielklass vid Båtsmansskolan under perioden 2003–2006. Under denna tid var den aktuella idrottsläraren verksam vid skolan. Uppgiftslämnaren uppger att idrottsläraren återkommande vistades i flickornas omklädningsrum. Hon anger att hon tillsammans med en kollega vid upprepade tillfällen påtalade detta för läraren och uppmanade honom att lämna utrymmet.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon tog upp frågan med dåvarande rektor. Uppgiftslämnaren uppger att hon upplevde att frågan inte togs på allvar. Enligt uppgiften ska rektorn ha uppgett att hon talat med idrottsläraren, men uppgiftslämnaren uppger att lärarens beteende trots detta fortsatte.

Uppgiftslämnaren anger att hon även hade kontakter med andra funktioner inom skolan, såsom personal inom fritidsverksamheten, i syfte att uppmärksamma situationen.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon i efterhand tagit del av uppgifter om att skolledningen ska ha träffat en överenskommelse med idrottsläraren samt att vårdnadshavare i vissa fall närvarade i omklädningsrummen. Slutligen uppger uppgiftslämnaren att hon vid upprepade tillfällen observerade att idrottsläraren vistades på skolgården under raster med barn sittande i hans knä.

3.1.2.4 Uppgiftslämnare 9

Uppgiftslämnaren uppger att hennes dotter var elev vid Båtsmansskolan från omkring år 2010 och gick i klasserna 2C och 3B. Uppgiftslämnaren uppger att dottern hade särskilda behov och därför var i behov av extra stöd, vilket innebar att uppgiftslämnaren hade omfattande kontakt med skolans personal.

Enligt uppgiftslämnaren framfördes dock aldrig några uppgifter från skolans sida om den aktuella idrottsläraren.

Uppgiftslämnaren uppger vidare att dottern, mot bakgrund av sin situation, var särskilt utsatt och att hon enligt uppgiftslämnaren kom att utnyttjas.

3.1.2.5 Uppgiftslämnare 10

Uppgiftslämnaren uppger att hon arbetade som resurs vid Båtsmansskolan under perioden 2001–2007, med inriktning mot elever med särskilda behov.

Uppgiftslämnaren uppger att den aktuella idrottsläraren började sin anställning vid skolan hösten 2003. Hon anger att hon initialt inte hade uppdrag kopplade till idrottsundervisningen och därför inte kan uttala sig om idrottslärarens beteende under den allra första tiden.

Uppgiftslämnaren uppger att hon tidigt reagerade på att idrottsläraren vistades i flickornas omklädningsrum. Hon uppger att hon vid upprepade tillfällen sa till idrottsläraren att han inte skulle vara där och att han i stället borde befinna sig i pojkarnas omklädningsrum. Enligt uppgiftslämnaren motiverade idrottsläraren sin närvaro med att det var stökigt i pojkarnas omklädningsrum. Uppgiftslämnaren uppger att läraren vid dessa tillfällen ibland lämnade omklädningsrummet, exempelvis genom att gå till sitt personalrum.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon vid upprepade tillfällen uppmanade idrottsläraren att lämna flickornas omklädningsrum och att detta skedde under flera idrottslektioner. Hon uppger att idrottsläraren efter en tid tycktes undvika att gå in i omklädningsrummet när hon själv var närvarande.

Uppgiftslämnaren uppger att hon vid ett tillfälle observerade att en yngre elev satt i idrottslärarens knä. Enligt uppgiften bar eleven sannolikt gymnastikkläder och händelsen bedöms ha inträffat omkring år 2005, då eleven gick i årskurs 1.

Uppgiftslämnaren uppger att hon tillsammans med en kollega, alternativt att en fritidspedagog på egen hand, tog upp frågan med skolledningen. Enligt uppgiften skedde detta genom ett muntligt samtal med rektor och eventuellt även biträdande rektor. Uppgiftslämnaren uppger att det, såvitt hon känner till, inte upprättades någon dokumentation i samband med detta.

Enligt uppgiftslämnaren vidtogs inga åtgärder efter att frågan lyfts, och idrottsläraren fortsatte att arbeta kvar vid skolan. Hon uppger att hon inte kan minnas att några konkreta instruktioner gavs, exempelvis att hon skulle närvara vid idrottslektionerna.

Uppgiftslämnaren anger att hon och kollegor i stället själva försökte hantera situationen genom att i ökad utsträckning närvara vid idrottslektioner för att utöva tillsyn.

Uppgiftslämnaren uppger att hon inte upplevde några hinder för att rapportera händelserna, men att hon inte fick någon återkoppling efter att uppgifterna framförts. Hon uppger att hon inte uppfattade att informationen fördes vidare till Kommunen och beskriver en upplevelse av att frågan inte hanterades vidare.

Avslutningsvis uppger uppgiftslämnaren att det under perioden även fanns en kvinnlig idrottslärare vid skolan men att det är oklart i vilken utsträckning denna lärare var involverad i de aktuella elevgrupperna.

3.1.2.6 Uppgiftslämnare 11

Uppgiftslämnaren uppger att hon är född 2006 och gick på Båtsmansskolan från förskoleklass till årskurs 5. Hon uppger att hon hade den aktuella idrottsläraren under lågstadiet. Uppgiftslämnaren uppger att hon minns idrottsläraren och hans beteende som obehagligt. Enligt uppgiften brukade idrottsläraren återkommande passera genom flickornas omklädningsrum, men inte genom pojkarnas. Hon uppger att detta upplevdes som obekvämt av eleverna.

Uppgiftslämnaren beskriver att flickor vid flera tillfällen försökte få idrottsläraren att använda en annan väg, bland annat genom att be honom att inte gå genom deras omklädningsrum. Hon uppger att detta inträffade när hon gick i årskurs 1 eller 2, men att idrottsläraren inte ändrade sitt beteende. Hon uppger även att flickor försökte hantera situationen genom att exempelvis byta om i omgångar eller använda toaletter.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att idrottsläraren ofta vistades i omklädningsrummet i samband med att eleverna duschade. Hon uppger att elever ibland låste in sig för att undvika situationen.

Uppgiftslämnaren beskriver även att idrottsläraren bar en väst med fickor och att han brukade ha en mobiltelefon i bröstfickan.

Uppgiftslämnaren uppger att hon, tillsammans med sin syster som också gick på skolan, diskuterade idrottslärarens beteende både sinsemellan och med sina vårdnadshavare. Hon uppger att hon vände sig till sin mentor, som enligt uppgiften hette Carina, och berättade om situationen. Enligt uppgiftslämnaren hänvisade mentorn henne vidare till rektor. Uppgiftslämnaren uppger att hon och hennes syster därefter försökte ta kontakt med rektor, men att hon inte har något tydligt minne av att detta ledde till någon åtgärd.

Uppgiftslämnaren uppger att hon vid ett senare tillfälle frågade en lärare om hur frågan hanterats, men att hon uppfattade svaret som avfärdande.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att idrottsläraren inte alltid var aktiv i undervisningen utan i stället rörde sig runt och observerade eleverna. Hon beskriver att vissa moment under lektionerna upplevdes som märkliga.

Uppgiftslämnaren uppger att idrottsläraren i synnerhet riktade uppmärksamhet mot vissa flickor. Hon beskriver att detta bland annat gällde ett tvillingpar, där idrottsläraren enligt uppgiften ofta vistades nära eleverna, särskilt under raster. Samtidigt uppger hon att idrottsläraren under raster uppträdde mer återhållsamt, vilket hon uppfattar kan ha haft samband med att andra vuxna då var närvarande.

Avslutningsvis uppger uppgiftslämnaren att hon i efterhand fått kännedom om att flera tidigare elever mottagit information från polis i ärendet.

3.1.2.7 Uppgiftslämnare 12

Uppgiftslämnaren uppger att hon var elev vid Båtsmansskolan med start omkring år 2010 eller 2011 och att hon hade den aktuella idrottsläraren fram till årskurs 3. Enligt uppgiften slutade läraren vid skolan omkring år 2013.

Uppgiftslämnaren beskriver att det fanns två ingångar till flickornas omklädningsrum och att elever vid vissa tillfällen försökte förhindra att idrottsläraren gick in genom att hålla emot dörrarna. Hon uppger att vissa elever, särskilt äldre elever i årskurs 3, valde att byta om på toaletter och organiserade sig genom att turas om att hålla vakt.

Enligt uppgiftslämnaren fick eleverna tillsägelser från skolpersonal om att de inte fick blockera dörrarna, med hänvisning till exempelvis säkerhetsskäl.

Uppgiftslämnaren uppger att idrottsläraren återkommande gick in i omklädningsrummet medan eleverna bytte om. Hon beskriver att idrottsläraren ibland använde ett föremål som gav ifrån sig ljud för att skynda på eleverna. Hon uppger vidare att idrottsläraren ofta bar sin mobiltelefon i en bröstficka och att den var synlig. Uppgiftslämnaren uppger att hon inte har någon minnesbild av att idrottsläraren fotograferade eller filmade, samt att hon inte upplevde att idrottsläraren rörde vid eleverna.

Uppgiftslämnaren uppger att eleverna upplevde att de skötte sig i omklädningsrummet och inte förstod varför idrottsläraren behövde vara närvarande där. Hon uppger att det bland äldre elever förekom skämt om att idrottsläraren var en pedofil.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hennes yngre syster vid något tillfälle försökte få byta omklädningsrum med pojkarna.

Uppgiftslämnaren uppger att hon och hennes klasskamrater vid upprepade tillfällen tog upp frågan med skolpersonal under perioden 2010–2013. Hon anger att hon själv hade dialog med flera lärare, varav två mer återkommande. Enligt uppgiften lyftes frågan även i klassråd, där eleverna bland annat efterfrågade en annan vuxen närvaro i omklädningsrummet. Uppgiftslämnaren uppger att responsen från skolan var att eleverna ansågs tillräckligt gamla för att klara sig själva, samt att frågan skulle ses över, men att några konkreta åtgärder inte vidtogs.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att frågan även diskuterades i elevråd, bland annat i relation till omklädningsrutiner. Hon uppger att situationen ledde till att köer uppstod till toaletter, då elever undvek att byta om i omklädningsrummet.

Uppgiftslämnaren uppger att det fanns en upplevelse bland eleverna av bristande tillit till vuxna, då upprepade påtalanden inte ledde till åtgärder. Hon uppger att någon polisanmälan inte gjordes under denna tid.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att en vårdnadshavare till en klasskamrat kontaktade rektor, som enligt uppgiften hette Anna-Karin, och framställde krav på att idrottsläraren inte skulle vistas i omklädningsrummet. Enligt uppgiftslämnaren ledde detta inte till några åtgärder.

Uppgiftslämnaren uppger att det vid denna tid fanns två rektorer. Hon anger att det först senare, när en annan rektor (Jonas) tillträdde, skedde förändringar. Enligt uppgiften informerades eleverna då om att idrottsläraren inte längre skulle vistas i flickornas omklädningsrum och att en ny idrottslärare därefter tillträdde. Avslutningsvis uppger uppgiftslämnaren att det i efterhand förekommit diskussioner bland elever om idrottslärarens anställning och hur denna hade tillkommit.

3.1.3 Sammanfattning iakttagelser och vittnesmål

3.1.3.1 *Idrottslärarens handlingar*

Flera uppgiftslämnare, både elever och personal, beskriver att den aktuella idrottsläraren återkommande vistades i flickornas omklädningsrum i samband med att elever bytte om och duschade. Detta uppges ha förekommit under en längre tidsperiod, från början av 2000-

talet till omkring 2013. Det framkommer att idrottsläraren ofta gick in i eller passerade genom flickornas omklädningsrum, medan motsvarande beteende inte rapporteras avseende pojkarnas omklädningsrum. I flera uppgifter anges att idrottsläraren befann sig i omklädningsrummet även när elever var avklädda eller duschade. Flera uppgiftslämnare beskriver att elever upplevde situationen som obehaglig och att olika strategier utvecklades för att hantera detta, såsom att byta om på toaletter, turas om att hålla vakt eller försöka hindra idrottsläraren från att komma in. Det förekommer även uppgifter om att idrottsläraren vistades nära enskilda elever, exempelvis genom att ha elever sittande i sitt knä eller genom att rikta särskild uppmärksamhet mot vissa flickor. Enstaka uppgifter beskriver även att idrottsläraren bar mobiltelefon synligt i samband med vistelse i omklädningsrum, dock utan att uppgiftslämnarna kunnat observera fotografering eller filmning.

Vidare framkommer att det bland elever fanns en utbredd uppfattning om att idrottslärarens beteende var avvikande eller obehagligt, och att detta även kom till uttryck i form av rykten och benämningar. Att flera elever beskriver att de undvek att duscha eller utvecklade egna strategier, till exempel bytte om på toaletten, för att kunna hantera situationen talar för att eleverna inte upplevde skolans åtgärder som tillräckliga för att säkerställa en trygg miljö, samt att elevernas förtroende för skolans hantering varit begränsat.

3.1.3.2 *Uppgifter om påtalanden och rapportering*

Det framgår av flera uppgifter att elever vid upprepade tillfällen påtalade idrottslärarens beteende för skolpersonal, inklusive klasslärare och mentorer. I vissa fall uppges även att elever försökte ta upp frågan direkt med rektor. Vidare framkommer att vårdnadshavare i flera fall kontaktade skolan, bland annat genom e-post eller vid föräldramöten, och framförde oro över idrottslärarens beteende i omklädningsrummet.

Även personal uppger att de reagerade på beteendet och vidtog åtgärder såsom att säga till idrottsläraren direkt eller att lyfta frågan till skolledningen. Det framgår dock att dokumentation av dessa påtalanden i regel saknas eller inte är känd för uppgiftslämnarna. En återkommande uppgift är att de påtalanden som gjordes inte ledde till några tydliga eller varaktiga åtgärder. Flera uppgiftslämnare beskriver att de upplevde att skolpersonal och skolledning avfärdade eller medvetet tonade ned uppgifterna. I vissa fall anges att idrottsläraren beskrevs i positiva ordalag eller att beteendet förklarades med exempelvis behov av tillsyn. Avsaknaden av återkoppling till personal som rapporterat händelser framstår som en särskild brist, då detta riskerar att minska benägenheten att rapportera missförhållanden.

Det förekommer uppgifter om att vissa begränsade åtgärder vidtogs, såsom tillsägelser till idrottsläraren eller införande av så kallad "duschvakt". Samtidigt uppger flera att dessa åtgärder inte ledde till någon faktisk förändring i idrottslärarens beteende. Flera uppgiftslämnare uppger att de inte fick någon återkoppling efter att de framfört sina uppgifter, och att

det inte var tydligt om informationen fördes vidare inom organisationen eller till huvudmannen. Det framkommer även att vissa förändringar först tycks ha skett i ett senare skede, i samband med förändringar i skolledningen, då uppgifter gör gällande att idrottsläraren slutade eller ersattes.

Mot bakgrund av upplevd brist på åtgärder från skolans sida uppger flera uppgiftslämnare att de själva vidtog olika åtgärder. Elever beskriver att de försökte skydda sig genom att ändra sina rutiner, exempelvis genom att byta om i avskildhet eller undvika dusch. Personal uppger att de i vissa fall själva ökade sin närvaro vid idrottslektioner eller i omklädningsrum i syfte att utöva tillsyn.

De inkomna uppgifterna ger sammantaget en bild av att det under en längre tidsperiod förekom handlingar som av uppgiftslämnarna uppfattats som mycket olämpliga och kränkande. Dessa förhållanden har vid upprepade tillfällen påtalats av såväl elever, vårdnadshavare som personal. Det finns en genomgående uppfattning hos uppgiftslämnarna att de åtgärder som vidtogs, om några sådana ens vidtogs, från skolans sida var mycket begränsade eller otillräckliga. Härvid har uppgiftslämnarna uppfattat det som att det saknades tydlig återkoppling och uppföljning från skolledningens sida. Att elever och personal i praktiken själva vidtagit skyddsåtgärder talar för att skolans ansvar inte har upprätthållits i enlighet med skollagens krav, se nedan.

3.2 Brandbergsskolan

3.2.1 E-postmeddelanden

3.2.1.1 *Uppgiftslämnare 14*

Uppgiftslämnaren uppger att hennes son, född 2007 men placerad i en klass med elever födda 2006, gick vid Brandbergsskolan under årskurs 5 och 6. Uppgiftslämnaren beskriver att skolgången under årskurs 5 fungerade väl. Enligt uppgiften bedrevs undervisningen då av en klasslärare och elevernas studieresultat samt ordning upplevdes som god.

Inför årskurs 6 övergick undervisningen till ämneslärarsystem, vilket uppgiftslämnaren beskriver som problematiskt. Hon uppger att det vid ett tillfälle, då hon besökte skolan för att hämta skoluppgifter åt sin son, rådde en stökig och oordnad situation i såväl korridor som klassrum. Enligt uppgiften befann sig läraren vid detta tillfälle i ett angränsande rum tillsammans med en elev. Uppgiftslämnaren uppger att hon reagerade på situationen och tillrättavisade eleverna. Hon anger att läraren senare kontaktade henne och uttryckte att situationen i klassen därefter varit lugnare.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon vid upprepade tillfällen hade kontakt med skolledning och lärare i syfte att få klarhet i vilket stöd hennes son behövde för att klara sin skolgång. Enligt uppgiften fick hon besked om att något ytterligare stöd inte var nödvändigt. Hon uppger dock att sonen senare riskerade att inte uppnå godkända resultat, vilket enligt henne innebar att det saknades tillräckligt underlag och uppföljning. Uppgiftslämnaren uppger att situationen ledde till att familjen valde att byta skola.

Avslutningsvis uppger uppgiftslämnaren att hon uppfattade att det fanns brister i ordning och kontroll inom verksamheten, vilket enligt henne kan ha påverkat förekomsten av exempelvis kränkningar, trakasserier eller andra problematiska beteenden. Av e-postmeddelandet är det oklart om uppgifterna rör den aktuella idrottsläraren som är föremål för ifrågavarande utredning.

3.2.1.2 Uppgiftslämnare 15

Uppgiftslämnaren uppger att hon arbetade som lärare vid Brandbergsskolan under perioden 2014–2016. Uppgiftslämnaren uppger att hon under denna tid bevittnade ett övergrepp mot en elev. Vad övergreppet bestod i framgår inte. Enligt uppgiften framförde hon detta till berörda instanser, men upplevde att hon inte togs på allvar.

Uppgiftslämnaren uppger att den utsatta eleven inte fick någon upprättelse och att den aktuella läraren fortsatte sin anställning utan synbara konsekvenser. Vidare uppger uppgiftslämnaren att hon själv bemöttes negativt i samband med att hon lyfte händelsen, och att detta bemötande kom från såväl skolledning som andra berörda aktörer. Av e-postmeddelandet är det oklart om uppgifterna rör den aktuella idrottsläraren som är föremål för ifrågavarande utredning.

3.2.1.3 Uppgiftslämnare 16

Uppgiftslämnaren uppger att hon var elev vid Brandbergsskolan under läsåren 2011–2012, motsvarande årskurs 4–5. Uppgiftslämnaren uppger att hon under sin skoltid blev utsatt för återkommande kränkningar och mobbning från andra elever i klassen. Enligt uppgiften förekom såväl verbala som fysiska handlingar riktade mot henne. Uppgiftslämnaren beskriver att kränkningarna ägde rum i flera miljöer inom skolan, såsom på skolgården, i korridorer, i matsalen och i klassrummet. Hon uppger att situationen pågick under en längre tid och att hon upplevde att skolpersonal inte uppmärksammade detta i tillräcklig utsträckning, trots att händelser enligt henne inträffade öppet.

Vidare uppger uppgiftslämnaren att hennes vårdnadshavare vid upprepade tillfällen kontaktade skolan och rapporterade händelserna. Hon beskriver att situationen påverkade henne i sådan grad att hon kände ovilja att gå till skolan. Enligt uppgiftslämnaren ledde

situationen till att hon till slut hänvisades av skolledningen att byta skola. Hon uppger att detta upplevdes som att ansvaret lades på henne som utsatt elev.

Avslutningsvis uttrycker uppgiftslämnaren att hon uppfattar skolans hantering som bristfällig och att händelserna haft långvarig påverkan på henne.

4 RÄTTSLIG UTREDNING OCH ANALYS

4.1 Skollagen och diskrimineringslagen

4.1.1 Allmänt

I utredningen används begreppen "skolan" och "huvudmannen" i enlighet med skollagens terminologi. Med "huvudmannen" avses Kommunen, som ytterst ansvarar för att utbildningen bedrivs i enlighet med lag och att elever tillförsäkras en trygg skolmiljö. Med "skolan" avses den enskilda verksamheten, såsom Båtsmansskolan eller Brandbergsskolan, där den dagliga verksamheten bedrivs under ledning av rektor.

Skolans ansvar för kränkande behandling i grundskolan regleras i 6 kap. skollagen (2010:800) och bygger på ett system av både förebyggande skyldigheter och konkreta handlingsplikter när kränkningar uppstår. Bestämmelserna i kapitlet har sin bakgrund i tidigare lagstiftning, framför allt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och har i huvudsak förts över oförändrade till nuvarande skollag (prop. 2005/06:38 och prop. 2007/08:95). Reglerna om kränkande behandling kompletterar diskrimineringslagen (2008:567).

Enligt 6 kap. 2 § skollagen ska diskrimineringslagens bestämmelser också tillämpas i skolväsendet, vilket innebär att skolans ansvar är uppdelat mellan två regelverk: (i) diskrimineringslagen som är tillämplig på kränkningar som har koppling till någon diskrimineringsgrund respektive (ii) skollagen som är tillämplig på annan kränkande behandling). Diskrimineringslagen och skollagen förhåller sig till varandra som två kompletterande regelverk. Diskrimineringslagen ger ett särskilt skydd mot kränkningar som har samband med vissa skyddade egenskaper, medan skollagen ger ett bredare skydd mot kränkningar i allmänhet. Tillsammans skapar de ett heltäckande skydd för elever i skolan, även om uppdelningen mellan regelverken i praktiken kan ge upphov till tolkningssvårigheter och har varit föremål för återkommande kritik i rättsvetenskapliga och statliga utredningar.

4.1.2 Diskriminering enligt diskrimineringslagen och krav på förebyggande arbete

Diskrimineringslagen (2008:567) reglerar förbud mot diskriminering inom flera samhällsområden, däribland utbildning. I förhållande till skolväsendet innebär detta att elever ska skyddas mot diskriminering som har samband med någon av de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder (1 kap. 1 § diskrimineringslagen). Diskrimineringslagen har ett mer begränsat tillämpningsområde än skollagen, eftersom den endast skyddar individer i situationer där en diskrimineringsgrund är aktuell. Detta innebär att många kränkningar i skolmiljön inte omfattas av diskrimineringslagen, utan istället faller under skollagens bestämmelser om kränkande behandling.

Enligt definitionen i 6 kap. 3 § skollagen utgör ett uppträdande en s.k. kränkande behandling om den kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att utgöra diskriminering enligt diskrimineringslagen. Detta innebär att diskrimineringslagen har företräde vid bedömningen. Exempelvis ska trakasserier med koppling till en diskrimineringsgrund prövas enligt diskrimineringslagen, medan andra typer av kränkningar – såsom utfrysning eller kränkningar baserade på exempelvis utseende eller prestation – omfattas av skollagen (se prop. 2005/06:38 s. 136).

Både diskrimineringslagen och skollagen innehåller krav på förebyggande arbete. Enligt diskrimineringslagen ska utbildningsanordnare bedriva ett arbete med så kallade aktiva åtgärder (3 kap. diskrimineringslagen), vilket innebär att de ska undersöka risker för diskriminering, analysera orsaker, vidta förebyggande åtgärder samt följa upp och utvärdera arbetet (se prop. 2007/08:95 s. 358). Dessa krav motsvaras i stor utsträckning av bestämmelserna i 6 kap. 6–8 §§ skollagen om målinriktat arbete och årliga planer mot kränkande behandling. Enligt förarbetena är det möjligt att samordna dessa skyldigheter i ett gemensamt dokument (se prop. 2005/06:38 s. 139 f.).

4.1.3 Kränkande behandling enligt skollagen och krav på förebyggande arbete

Begreppet kränkande behandling definieras i 6 kap. 3 § skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I förarbetena anges att detta omfattar exempelvis mobbning och liknande beteenden, såsom fysiska handlingar (slag, knuffar), verbala kränkningar eller social utfrysning (se prop. 2005/06:38 s. 136). Det juridiska begreppet skiljer sig från det vardagliga begreppet "mobbning", bland annat eftersom även enstaka handlingar kan utgöra kränkande behandling och inte bara upprepade beteenden (Refors Legge, kommentar till 6 kap. 3 §). Bestämmelserna i kapitlet är tvingande till elevernas förmån. Enligt 6 kap. 4 § kan en huvudman inte avtala bort sitt ansvar eller begränsa det, exempelvis genom friskrivningar från skadeståndsansvar. Detta gäller särskilt för fristående skolor, men omfattar all skolverksamhet (Refors Legge, kommentar till 6 kap. 4 §).

Ansvaret för att reglerna följs ligger ytterst på huvudmannen, d.v.s. i detta fall Kommunen. Enligt 6 kap. 5 § ansvarar huvudmannen för anställdas och uppdragstagares handlingar inom ramen för verksamheten. Detta ansvar motsvarar i stor utsträckning principerna i 3 kap. 1–2 §§ skadeståndslagen (1972:207), där arbetsgivare ansvarar för fel och försummelser i tjänsten. I förarbetena betonas att ansvaret i skolmiljö är långtgående, särskilt i relationen mellan lärare och elever, och kan omfatta även situationer utanför skoltid om de har samband med tjänsten (se prop. 2005/06:38 s. 42).

En central del av skolans ansvar är det förebyggande arbetet. Enligt 6 kap. 6 § ska huvudmannen se till att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling. Detta konkretiseras i 6 kap. 7 §, där det anges att skolan ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkningar. Förarbetena beskriver detta arbete som ett kontinuerligt arbete med att identifiera risker, analysera orsaker och vidta samt följa upp åtgärder (se prop. 2005/06:38). Det förebyggande arbetet ska alltså inte enbart hantera redan inträffade händelser utan syftar till att förhindra att kränkningar uppstår överhuvudtaget.

Detta arbete ska dokumenteras i en årlig plan enligt 6 kap. 8 § skollagen. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs, hur de ska genomföras samt en uppföljning av tidigare insatser. Bestämmelsen motsvarar i viss mån kraven på aktiva åtgärder i diskrimineringslagen (3 kap. 20 §), och enligt förarbetena kan dessa krav uppfyllas genom en gemensam plan (se prop. 2007/08:95 s. 576 f. och prop. 2005/06:38 s. 139 f.)

Utöver det förebyggande arbetet innehåller lagen ett uttryckligt förbud mot kränkande behandling. Enligt 6 kap. 9 § får varken huvudmannen eller skolpersonal utsätta elever för kränkande behandling. Detta omfattar såväl fysiska som psykiska handlingar. Förbudet ska också tolkas i ljuset av regeringsformen (2 kap. 6 §) och barnkonventionen, särskilt artikel 19 och 28, som kräver att barn skyddas mot våld och att disciplin i skolan utövas med respekt för barnets värdighet. Samtidigt finns vissa begränsade undantag, exempelvis när personal ingriper för att upprätthålla ordning enligt 5 kap. 6 § skollagen, men sådana ingripanden får inte vara oproportionerliga eller utgöra bestraffning (jfr NJA 2016 s. 596 och NJA 2020 s. 578).

Slutligen är skolans ansvar inte begränsat till själva klassrummet eller skoltid. Enligt förarbetena och praxis, särskilt HFD 2014 ref. 47 (det s.k. Lundsbergsfallet), kan skolan ha ansvar även för kränkningar som sker utanför skolans lokaler om det finns ett tillräckligt starkt samband med verksamheten, exempelvis organisatoriskt, geografiskt eller pedagogiskt. Detta kan inkludera situationer som skolresor eller transporter till och från skolan (se prop. 2005/06:38 s. 142 f.).

4.1.4 Skyldighet att anmäla och utreda

I 6 kap. 10 § skollagen föreskrivs en ordning som anger hur ett inrapporterat fall av kränkande behandling ska hanteras. Enligt 6 kap. 10 § ska en lärare eller annan personal anmäla det inträffade till rektorn, som i sin tur ska anmäla det till huvudmannen. Om en kränkning ägt rum ska huvudmannen försöka åtgärda eller komma till rätta med kränkningarna. Skyldigheten för en lärare att anmäla misstänkta fall av kränkande behandling, via skolans rektor till huvudmannen, aktualiseras så snart en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Användningen av ordalydelsen "anser sig" innebär att lagrummet bygger på det utsatta barnets eller elevens subjektiva upplevelse av att ha blivit kränkt. Detta innebär i sin tur att anmälningsskyldigheten enligt 6 kap. 10 § inte är beroende av att en elev objektivt sett blivit utsatt för kränkande behandling. Det räcker alltså med att eleven känner sig kränkt för att händelsen måste anmälas till huvudmannen (Se Refors Legge, kommentaren till 6 kap. 10 § skollagen).

Skolans ansvar att utreda misstänkta fall av kränkande behandling är, som nämnts ovan, inte beroende av att en faktisk kränkning i skollagens mening ägt rum. Skyldigheten att genomföra en utredning av omständigheterna i enskilda fall är enligt 6 kap. 10 § enbart beroende av att en elev ansett sig ha blivit utsatt för en kränkning. Till skillnad från vad som är fallet med skyldigheten att anmäla kränkningar finns det, enligt motiven till den numera upphävda lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, barn- och elevskyddslagen, dock en möjlighet att göra undantag från skyldigheten att utreda påstådda kränkningar ifall det handlar om så kallade "bagatellartade" kränkningar (se prop. 2005/06:38 s. 113). Detta beror på att lagstiftaren under lagstiftningsarbetet ansåg att det fanns en risk för att vissa elever och vårdnadshavare skulle utnyttja skolans ansvar att utreda kränkningar till att anmäla småsaker. Skolans personal ska göra en bedömning av om det finns tillräcklig anledning att genomföra en utredning eller inte. Skolans resurser ska således inte användas i syfte att utreda påståenden från elever och vårdnadshavare som saknar substans. Även i senare förarbeten har det understrukits att en skolas utredningsskyldighet endast kan aktualiseras om de kränkande handlingar som en elev fått utstå, per definition kränker barnets värdighet. Vilka beteenden som kan anses kränka ett barns värdighet är dock mycket svårt att säga (se prop. 2007/08:95 s. 76).

Utredningsplikten är långtgående och i vissa lägen kan utredningen omfatta många elever, deras vårdnadshavare och flera av skolans anställda. I andra, mindre allvarliga situationer, kan det vara tillräckligt att en lärare exempelvis pratar med de elever som varit inblandade i en specifik händelse för att få reda på vad som inträffat. En sådan enklare form av utredning kan dock enbart anses vara tillräcklig i situationer där det verkar som att händelsen varit av mindre allvarlig art.

Det ovan sagda innebär inte att skolan har ett absolut ansvar att förhindra att kränkande behandling över huvud taget äger rum. Enligt formuleringen i 6 kap. 10 § räcker det med att huvudmannen, och därmed även skolpersonalen, vidtar de åtgärder som *skäligen* kan krävas. Det finns med andra ord en skälighetsgräns för hur omfattande en skolas arbete behöver vara i detta avseende. På vilket sätt och med vilka medel skolorna förväntas vidta åtgärder när ett barn eller en elev utsatts för kränkande behandling framgår inte i skollagen och det är heller inte tydligt uttryckt i förarbetena. Precis som när det gäller utredningsplikten uttrycker lagstiftaren i förarbetena till barn- och elevskyddslagen att de åtgärder som en skola behöver vidta för att åtgärda kränkningar, måste anpassas efter de unika förutsättningar som råder på varje skola (se prop. 2005/06:38 s. 86 f.)

Det bör i detta sammanhang särskilt framhållas att bestämmelsen i 6 kap. 10 § skollagen inte enbart avser att säkerställa att enskilda händelser hanteras korrekt, utan även utgör en central del av huvudmannens ansvar att upprätthålla en trygg och säker skolmiljö. Skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder ska därför ses som ett sammanhängande system, där brister i något led riskerar att medföra att elever inte ges det skydd som lagstiftningen avser att säkerställa. Mot bakgrund av bestämmelsens konstruktion ställs höga krav på att verksamheten reagerar tidigt, dokumenterar inkomna uppgifter och säkerställer att dessa hanteras inom organisationen. Brister i något av dessa led riskerar att undergräva hela skyddssystemet.

4.2 Arbetsrättsliga regler

4.2.1 Allmänt

I skolmiljö får den arbetsrättsliga regleringen en särskild betydelse, eftersom arbetsrättsliga åtgärder – såsom tillsägelser, varningar, omplacering eller uppsägning – utgör centrala verktyg för att uppfylla huvudmannens skyldigheter enligt skollagen. Underlåtenhet att vidta adekvata arbetsrättsliga åtgärder kan därför inte enbart innebära brister i arbetsgivaransvaret, utan även medföra att huvudmannen brister i sitt ansvar att skydda elever mot kränkande behandling.

4.2.2 Sakliga skäl för uppsägning

Av 7 § 1 st LAS framgår att sakliga skäl kan vara antingen arbetsbrist eller förhållanden som hänför sig till arbetstagaren personligen (se prop. 2021/22:176 s. 85). Vidare följer det av 7 § 2 st. LAS att sakliga skäl för uppsägning inte föreligger, vare sig det är fråga om

personliga skäl eller arbetsbrist, om det är skäligt att kräva att arbetsgivaren bereder arbetstagaren annat arbete hos sig, dvs. omplacerar arbetstagaren. Bestämmelsen ger uttryck för arbetsgivarens skyldighet att försöka undvika uppsägningar. Begreppet "sakliga skäl" ersatte det tidigare uttrycket "saklig grund".

Av 7 § 2 st. LAS framgår att en uppsägning inte är sakligt grundad om det är skäligt att kräva att arbetsgivaren bereder arbetstagaren annat arbete hos sig. Sammanfattningsvis innebär omplaceringsskyldigheten att arbetsgivaren före en uppsägning ska utreda omplaceringsmöjligheterna. Uppsägning bör vara den yttersta åtgärd som får sättas in för när alla andra möjligheter att undvika en uppsägning har uttömts (jfr AD 2000 nr 69). I omplaceringsskyldigheten ligger att arbetsgivaren ska göra en noggrann undersökning i omplaceringsfrågan och anstränga sig för att ta till vara de möjligheter som finns att ordna en omplacering. Omplaceringsskyldigheten är emellertid begränsad till arbeten som är lediga och som arbetstagaren dessutom har tillräckliga kvalifikationer för.

Enligt andra meningen i 7 § 2 st. LAS behöver arbetsgivaren bara omplacera en arbetstagarare en gång på grund av personliga skäl, om det inte finns särskilda skäl för ytterligare omplaceringar. För att en omplacering ska räknas måste arbetstagaren veta att omplaceringen gjorts för att undvika uppsägning (jfr. prop. 2021/22:176 s. 448).

4.2.3 Uppsägning på grund av personliga förhållanden

Bedömningen av saklig grund för uppsägning på grund av personliga förhållanden tar sikte på avtalsbrottets allvar och omständigheterna vid uppsägningen. Omständigheter såsom arbetstagarens anställningstid, företagets storlek och arbetstagarens ställning kan ha betydelse i bedömningen. Anställningstiden kan påverka i båda riktningar med innebörden att en arbetsgivare behöver tåla mindre av en nyanställd än av en person med lång anställningstid. Men stundom kan lång anställningstid även innebära att arbetsgivaren har anledning att ställa högre krav. Organisationens storlek får betydelse genom att det är lättare för en större arbetsgivare att lösa problem genom omplaceringar och andra åtgärder men också att ekonomiska uppoffringar är mindre betungande för större organisationer. I övrigt ger lagtexten begränsad vägledning, vilket är avsiktligt. Lagstiftaren har bedömt att det inte är möjligt att uttömmande definiera vad som utgör sakliga skäl, eftersom uppsägningssituationer varierar kraftigt. Begreppet ska därför tolkas dynamiskt och i ljuset av samhällsutvecklingen (se prop. 1981/82:71 s. 64 och prop. 2021/22:176 s. 88 f.).

Prövningen av om sakliga skäl föreligger kan struktureras i ett antal centrala moment. För det första har arbetsgivaren en skyldighet att, på begäran av arbetstagaren, ange skälen för uppsägningen. Dessa ska vara skriftliga om arbetstagaren begär det. Även om skälen

inte behöver vara uttömmande, sätter de ramarna för vad arbetsgivaren senare kan åberopa i en eventuell tvist. Arbetsgivaren kan normalt inte åberopa en helt annan grund än den som angivits, annat än om nya omständigheter tillkommit eller blivit kända efter uppsägningen (se bl.a. AD 2022 nr 15).

För det andra måste de angivna skälen vara acceptabla. Det finns ingen uttömmande uppräknning av godtagbara skäl, men utgångspunkten är att skäl som har relevans för anställningsförhållandet kan beaktas. Samtidigt finns tydliga begränsningar. Uppsägningar får exempelvis inte grundas på facklig tillhörighet, diskrimineringsgrunder eller andra omständigheter som strider mot lag eller internationella åtaganden (se ILO:s rekommendation (nr 166) om uppsägning av anställningsavtal på arbetsgivarens initiativ (1982)).

För det tredje krävs att de åberopade skälen är reella. Arbetsgivaren måste kunna visa att de faktiska omständigheter som läggs arbetstagaren till last verkligen föreligger. Uppsägningar får inte baseras på rykten eller oklara påståenden, och arbetsgivaren har i regel bevisbördan för sina påståenden (se AD 1993 nr 7 och AD 1995 nr 122). Brister i bevisningen är också en vanlig orsak till att arbetsgivare förlorar uppsägningsmål.

Därutöver görs en väsentlighetsbedömning. Denna innebär att det ska prövas om arbetstagaren gjort sig skyldig till ett tillräckligt allvarligt åsidosättande av sina förpliktelser (se prop. 2021/22:176 s. 446). Bedömningen sker individuellt och bygger på en helhetsvärdering av omständigheterna i det enskilda fallet. Vid uppsägningar kopplade till arbetstagarens beteende ligger fokus på om arbetstagaren brutit mot en väsentlig förpliktelse i anställningen. Allvarliga överträdelser, såsom brott mot arbetsgivaren eller konkurrerande verksamhet, bedöms strängt, medan mindre förseelser kan få betydelse om de upprepas efter tillsägelse (se AD 2013 nr 89 och AD 2017 nr 49). Samtidigt beaktas faktorer såsom anställningstid, arbetsplatsens storlek och arbetstagarens ställning. Ju högre förtroendeställning, desto högre krav ställs på arbetstagaren (AD 2006 nr 73).

Arbetstagarens ställning innebär att arbetsgivaren har rätt att ställa högre krav på lojalitet och ansvarstagande hos personer i höga befattningar. Men ställningen kan också påverka i den meningen att det är allvarigare om en person i särskild förtroendeställning eller som är satt att förvalta pengar förskingrar än om någon annan person snattar till motsvarande värde. Likaså på den offentliga sektorn ställer verksamhetens art många gånger höga krav på tjänstepersonens redbarhet (jfr AD 2007 nr 63). Vid bedömningen av om det föreligger skäl för uppsägning framgår det av praxis att lärare typiskt sett har en sådan auktoritetsställning. En lärare måste därför vara extra försiktig med vad den säger och vara noggrann med sitt beteende så att det inte misstolkas (se AD 1996 nr 10).

Slutligen ska även arbetsgivarens lojalitetsplikt i uppsägningssituation beaktas. Den innebär att uppsägning ska vara en sista åtgärd. Arbetsgivaren är skyldig att överväga alla skäliga alternativ till uppsägning, såsom omplacering, arbetsanpassning, utbildning eller andra stödåtgärder. Omplaceringsskyldigheten enligt lag utgör ett centralt uttryck för denna princip. Har arbetsgivaren inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att undvika uppsägning, föreligger som regel inte sakliga skäl (se prop 1973:129 s. 121 och prop. 2021/22:176 s. 90).

Det följer av 7 § 4 st. LAS att om uppsägningen beror på förhållanden som hänför sig till arbetstagaren personligen, får den inte grundas *enbart* på omständigheter som arbetsgivaren har känt till antingen mer än två månader innan underrättelse lämnades enligt 30 § LAS eller, om någon sådan underrättelse inte lämnats, två månader innan tidpunkten för uppsägningen. Något hinder mot att även åberopa äldre förseelser föreligger således inte. Det som inträffat inom fristen behöver med andra ord inte i sig självt utgöra saklig grund (jfr AD 1999 nr 13).

Lojalitetsplikten innebär även att arbetsgivaren bör föra dialog med arbetstagaren, tydliggöra brister och i vissa fall lämna varningar. Bedömningen är dock beroende av situationens allvar. Vid grov misskötsamhet krävs normalt inte några sådana åtgärder, medan de får större betydelse vid mindre allvarliga brister (se bl.a. AD 2008 nr 90). Vilka krav som kan ställas på att en arbetsgivare före en uppsägning eller ett avskedande ska varna arbetstagaren och erinra om att denne genom sitt handlande riskerar sin anställning är beroende av vad arbetstagaren låtit komma sig till last. Särskilt stränga krav på sådant ställs inte om arbetstagaren på ett allvarligt sätt vid upprepade tillfällen åsidosatt sina grundläggande och självklara skyldigheter enligt anställningsavtalet och arbetsgivaren inte gett arbetstagaren anledning att anta att arbetsgivaren accepterar arbetstagarens beteende (se AD 2019 nr 2). Samtidigt begränsas arbetsgivarens skyldigheter av vad som är skäligt, bland annat med hänsyn till verksamhetens organisation, arbetsgivarens rätt att leda arbetet samt hänsyn till andra arbetstagare.

Sammanfattningsvis är bedömningen av sakliga skäl en helhetsbedömning där flera moment samverkar. Prövningen tar sin utgångspunkt i om arbetstagaren i tillräckligt allvarlig grad åsidosatt sina skyldigheter, men omfattar även krav på att skälen för uppsägning är acceptabla och styrkta samt att arbetsgivaren har vidtagit rimliga åtgärder för att undvika uppsägning.

4.2.4 Överenskommelse om anställningens upphörande

En anställning kan även upphöra genom en överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Sådana överenskommelser innebär att anställningen avslutas utan att frågan om sakliga skäl för uppsägning eller grund för avskedande prövas rättsligt.

Överenskommelser kombineras ofta med ekonomisk ersättning, såsom avgångsvederlag, och innehåller regelmässigt en slutlig reglering av parternas mellanhavanden. Detta innebär att parterna normalt avstår från att rikta ytterligare krav mot varandra med anledning av anställningen.

5 BEDÖMNING

5.1 Huvudmannens hantering av inkomna uppgifter om kränkningar

Av dokumentationen och de inkomna uppgifterna framgår att rapportering om idrottslära-rens kränkande uppträdande har förekommit under en mycket lång tidsperiod, åtminstone från 2005 till 2013. Redan i december 2005 förekom uppgifter från vårdnadshavare om att idrottsläraren vistades i flickors omklädningsrum och att elever upplevde obehag. Detta innebär att verksamheten haft kännedom om problematiken under mycket lång tid.

Uppgifterna har varit återkommande och i huvudsak samstämmiga i fråga om att idrottslära-rens vistats i flickors omklädningsrum i samband med ombyte och dusch, trots att elever av förklarliga skäl upplevt starkt obehag och i vissa fall även uttryckligen bett honom att lämna omklädningsrummet. Uppgifterna har framförts genom flera olika kanaler. Såväl ele-ver som vårdnadshavare och personal har vid upprepade tillfällen lyft frågan till skolpersonal och skollledning. Samtidigt är det i flera fall oklart vem inom organisationen som mottagit uppgifterna, vid vilken tidpunkt samt huruvida dessa har förts vidare till huvudmannen. Flera uppgiftslämnare beskriver att de upplevt att deras påtalanden inte tagits på allvar, att de avfärdats eller att de inte lett till någon konkret förändring. Att elever i praktiken utvecklat egna strategier för att skydda sig – såsom att undvika dusch, byta om i avskildhet eller aktivt försöka hindra idrottsläraren från att komma in – innebär att det skydd som skollagen avser att säkerställa inte har upprätthållits. Detta är en stark indikator på att verksamheten inte har fullgjort sitt ansvar att garantera en trygg miljö, utan att ansvaret i praktiken överförts på barnen själva. Även om det i vissa delar är oklart hur informationsflödet sett ut, påverkar detta inte den samlade bedömningen, eftersom den dokumentation som finns visar att kännedom funnits inom verksamheten vid upprepade tillfällen.

Sammantaget tyder detta på att ansvaret i praktiken delvis förskjutits från verksamheten till de enskilda eleverna, vilket står i strid med skolans skyldigheter enligt skollagen (jfr 6 kap. 6 § skollagen). Att uppgifterna varit återkommande och samstämmiga över tid, samt fram-förts av såväl personal som elever och vårdnadshavare, stärker deras tillförlitlighet och har medfört att det funnits en skyldighet att vidta omedelbara åtgärder i ett tidigt skede. Att

uppgifterna lämnats av ett stort antal uppgiftslämnare, oberoende av varandra, och är samstämmiga i centrala delar ökar deras bevisvärde. Uppgifterna får även stöd i den dokumentation som finns, trots att denna är fragmentarisk. Sammantaget medför detta att uppgifterna bör tillmätas ett högt bevisvärde.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen inträder huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda uppgifter om kränkande behandling när sådan kännedom har uppkommit inom verksamheten. I förevarande fall har sådana uppgifter framförts till lärare och rektor vid upprepade tillfällen av såväl elever, vårdnadshavare som personal. Uppgifterna tycks ha negligerats av dåvarande rektorer alternativt av huvudmannen och det framkommer inte heller att huvudmannen har utrett kränkningarna som framförts. Det beskrivna beteendet – att återkommande vistas i elevers omklädningsrum i samband med ombyte och dusch, trots uttryckta protester – utgör typiskt sett kränkande behandling i skollagens mening. Mot bakgrund av handlingarnas integritetskänsliga och könsspecifika karaktär kan beteendet även omfattas av begreppet sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen.

Det saknas utredning om hur och till vem information har lämnats. Det saknas även underlag som visar om anmälan och utredning har skett enligt 6 kap. 10 § skollagen. Detta medför en brist i transparens som försvårar en fullständig bedömning av hur ärendena faktiskt har hanterats. Avsaknaden av dokumentation och faktisk hantering visar dock att lagens tydliga krav på anmälan och åtgärder inte har uppfyllts. Avsaknaden av ett tydligt och dokumenterat informationsflöde innebär att huvudmannens möjligheter att utöva sitt ansvar enligt 6 kap. skollagen därigenom har begränsats. Bristerna i dokumentationen och uppföljningen innebär att det i efterhand inte går att klarlägga vilka överväganden som gjorts eller vilka åtgärder som faktiskt vidtagits, vilket i sig utgör en brist i förhållande till de krav som följer av 6 kap. skollagen. Det omöjliggör också en bedömning av den närmare ansvarsfördelningen inom organisationen. Av utredningen går det inte att klarlägga i vilken utsträckning rektor har fullgjort sin skyldighet att anmäla uppgifterna till huvudmannen. Detta innebär att det föreligger brister i något eller flera led i ansvarskedjan. Antingen har rektor underlåtit att anmäla uppgifterna i enlighet med 6 kap. 10 § skollagen, eller så har huvudmannen, trots att anmälan skett, underlåtit att vidta erforderliga utrednings- och åtgärdsinsatser. Oavsett hur ansvarsfördelningen närmare ska bedömas visar utredningen att huvudmannens samlade ansvar enligt 6 kap. skollagen inte har uppfyllts.

Det tycks som att uppgifterna om problematiken med idrottsläraren som framförts genom flera kanaler – från elever, vårdnadshavare och personal – inte har förts vidare inom organisationen på ett sådant sätt att de har dokumenterats eller utretts. Även om dokumentationen är fragmentarisk visar den att såväl andra lärare som rektor haft kännedom om problematiken vid ett flertal tidpunkter. Det saknas underlag som visar om rektorn har uppfyllt sin skyldighet enligt 6 kap. 10 § skollagen att anmäla detta till huvudmannen/Kommunen.

Avsaknaden av utredning och åtgärder hos huvudmannen påvisar att antingen har huvudmannen brustit i sin skyldighet att utreda anmälda förhållanden samt att vidta åtgärder eller har rektorerna brustit i sin skyldighet att anmäla kränkningarna till huvudmannen.

Särskilt betydelsefullt är de elevsamtal som genomfördes i april 2012, där både elever och personal samtidigt beskriver att idrottsläraren vistades i omklädningsrummet under pågående dusch och inte lämnade trots tillsägelser. Dessa uppgifter innebär att det vid denna tidpunkt funnits konkret och direkt kännedom om pågående beteenden av allvarlig karaktär, vilket utlöste en skyldighet att omedelbart vidta ingripande åtgärder. Vid denna tidpunkt förelåg en sådan konkret, samstämmig och direkt bild av pågående beteenden att det inte längre funnits utrymme för mindre ingripande eller enbart förebyggande åtgärder. Situationen måste vid denna tidpunkt ha krävt omedelbara och tydligt ingripande åtgärder från verksamhetens sida, såsom tillfällig avstängning eller omplacering i avvaktan på vidare utredning.

Det brev från personal som upprättades i december 2013, där det framgår att flera medarbetare beskriver återkommande iakttagelser och tidigare kontakter med skolledningen, utgör ett tydligt organisatoriskt larm. Att sådana uppgifter inte föranledde ingripande åtgärder visar att bristerna inte enbart varit individuella utan att det funnits en systematisk underlåtenhet att reagera på allvarliga signaler inom organisationen.

Utredningen visar att vissa åtgärder vidtagits från skolans sida, främst i form av samtal med idrottsläraren och införande av riktlinjer kring närvaro i omklädningsrum. Det framgår av dokumentationen att idrottsläraren vid upprepade tillfällen har fått instruktioner om att inte vistas i flickornas omklädningsrum, eller att endast göra det i strikt begränsade situationer. Att sådana åtgärder överhuvudtaget har vidtagits påvisar att det fanns en kännedom om problematiken med idrottsläraren och ett identifierat behov av att försöka förhindra ytterligare kränkningar. Dessa åtgärder har dock varit otillräckliga och uppfyller inte de skyldigheter som framkommer i 6 kap. 10 § skollagen. En särskilt framträdande omständighet är att instruktionerna till idrottsläraren, såsom att han endast skulle gå in i omklädningsrummet "vid behov" eller enbart kommunicera med dörren på glänt, förefaller ha varit otydligt formulerade och lämnat utrymme för tolkning. Dessutom kan det konstateras att beteendet har fortsatt. Detta visar att det inte enbart varit fråga om otydliga riktlinjer, utan om att givna instruktioner inte efterlevts, vilket ytterligare förstärker allvaret i situationen. I detta sammanhang ska särskilt 6 kap. 7 § skollagen framhållas varav framgår att huvudmannen ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Eftersom de försök som vidtagits från skolan är återkommande talar även detta för att åtgärderna inte haft avsedd effekt. Det saknas också uppföljning av vidtagna åtgärder. Utredningen visar att den dokumentation som upprättats i stor utsträckning varit knuten till enskilda befattningshavare. Detta innebär att dokumentation i vissa fall inte sparats eller förts vidare till en annan person när ansvariga personer lämnat sina tjänster.

De uppgifter som framkommit avseende Brandbergsskolan är mer begränsade men pekar i viss mån i samma riktning. Även om det inte uttryckligen rör uppgifter om den aktuella idrottsläraren framkommer det uppgifter om brister i ordning, uppföljning och hantering av incidenter, samt om att uppgifter om allvariga händelser inte lett till åtgärder. Även om underlaget avseende Brandbergsskolan är mer begränsat, ger de uppgifter som framkommit visst stöd för att liknande brister i hantering och uppföljning kan ha förekommit även där. Även om dessa uppgifter inte är lika omfattande som avseende Båtsmansskolan, bidrar de till en övergripande bild av organisatoriska brister i hanteringen av uppgifter om kränkningar och andra missförhållanden.

Sammantaget är vår bedömning att anmälnings- och utredningsskyldigheten enligt 6 kap. 10 § skollagen inte har uppfyllts av rektor på Båtsmansskolan eller huvudmannen. Inte heller skyldigheten att skyndsamt utreda uppgifter om kränkningar eller att vidta effektiva åtgärder för att förhindra att beteendet upprepas har uppfyllts. Bristerna framstår inte som isolerade till enskilda händelser eller individuella felbedömningar, utan som ett återkommande mönster av underlåtenhet att agera i enlighet med lagstadgade skyldigheter. Detta indikerar strukturella brister i organisationens styrning, uppföljning och interna kontroll. Avsaknaden av ett enhetligt och dokumenterat arbetssätt har sannolikt inneburit att hanteringen i hög grad varit beroende av enskilda individers agerande, vilket resulterat i att åtgärder för att komma till rätta med kränkningarna av eleverna helt har uteblivit. Sammantaget visar utredningen att huvudmannen inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt 6 kap. skollagen att anmäla, utreda och vidta effektiva åtgärder mot kränkande behandling. Bristerna har varit återkommande, långvariga och av strukturell karaktär.

5.2 Arbetsrättslig hantering

Det framgår av utredningen att idrottsläraren under lång tid varit föremål för återkommande tillsägelser, men att formella arbetsrättsliga åtgärder inte vidtagits förrän i samband med utredningen i januari 2014. Enligt 7 § LAS ska sakliga skäl för uppsägning föreligga vid

uppsägning på grund av personliga förhållanden. Bedömningen förutsätter att arbetsgivaren har klargjort brister, vidtagit relevanta åtgärder och, om möjligt, försökt komma till rätta med beteendet genom mindre ingripande åtgärder. En central utgångspunkt är nämligen att arbetsgivaren, vid kännedom om misskötsamhet, har att vidta åtgärder som står i proportion till förhållandena. I detta ligger även ett ansvar att agera skyndsamt och konsekvent. Om åtgärder dröjer eller är otillräckliga kan detta påverka möjligheten att senare vidta mer ingripande åtgärder, såsom uppsägning eller avsked. Arbetsgivaren får successivt skärpa sina åtgärder vid fortsatt misskötsamhet. Det är särskilt anmärkningsvärt att inga formella disciplinära åtgärder, såsom erinran eller varning, synes ha vidtagits före 2014 trots återkommande uppgifter under flera år. Detta har inneburit att arbetsgivaren inte tydliggjort allvaret i beteendet eller markerat vilka konsekvenser fortsatt agerande skulle få.

I detta fall framgår inte att åtgärderna har följt en sådan tydlig progression. Vid upprepad misskötsamhet krävs normalt att arbetsgivaren dokumenterar åtgärder, tydliggör konsekvenser och vid behov övergår till mer ingripande åtgärder. Så har inte varit fallet här. Av utredningen från den 14 januari 2014 framgår att det vid denna tidpunkt fanns en omfattande och samstämmig bild av idrottslärares beteende. Det framgår också att skolledningen, trots tidigare kännedom om problematiken, inte tidigare hade vidtagit åtgärder såsom skriftlig varning, omplacering eller andra disciplinära åtgärder. Utredningen visar att det funnits en lång period av kännedom om misstänkta kränkningar utan att mer ingripande arbetsrättsliga åtgärder vidtagits. Det framstår som uppenbart att det funnits förutsättningar att i ett tidigt skede överväga uppsägning eller avsked, särskilt mot bakgrund av lärarens särskilda förtroendeställning i relation till elever och de återkommande uppgifterna om kränkningar. Mot bakgrund av de uppgifter som framkommit framstår det som sannolikt att förutsättningar för uppsägning på grund av personliga skäl förelåg redan vid en betydligt tidigare tidpunkt än när anställningen avslutades.

Med hänsyn till att uppgifterna avsett återkommande och integritetskänsliga situationer i förhållande till barn och under en mycket lång tid, har de arbetsrättsliga åtgärderna dels vidtagits alldeles för sent, dels har de varit otillräckliga i förhållande till vad som skäligen kunnat krävas av Kommunen i egenskap av arbetsgivare och i egenskap av huvudman som behöver iaktta samtliga sina skyldigheter enligt skollagen. Kommunen har varit passiv och inte agerat på det sätt som förväntas av en huvudman som har en skyldighet att värna elevers trygghet och säkerhet. Mot denna bakgrund framstår det som att förutsättningar för uppsägning på grund av personliga skäl – och möjligen även avsked – har förelagat i ett betydligt tidigare skede än när anställningen avslutades.

Den arbetsrättsliga åtgärd som slutligen vidtogs bestod i en formell varning i kombination med beslut om omplacering till en annan skola som idrottslärare, innan anställningen avslutades genom en överenskommelse 2016. Lämpligheten i att idrottsläraren, som misstänktes för ett mycket stort antal kränkningar mot barn och elever, omplacerades som idrottslärare till en annan skola (Brandbergsskolan) kan kraftigt ifrågasättas. Det tycks inte som att omplaceringen aktualiserade någon tanke eller beaktade huruvida det möjligen kunde uppstå risker även för elever vid den mottagande skolan. Omplaceringen av idrottsläraren till annan skola, trots kännedom om ett beteende som uppfattats som integritetskränkande av elever, utan att det framgår att någon dokumenterad riskbedömning genomförts, innebär en påtaglig risk för att elever i den mottagande verksamheten utsätts för liknande situationer. I situationer där det finns uppgifter om beteenden som kan innebära en risk för elever, ställs höga krav på att arbetsgivaren beaktar konsekvenserna för mottagande verksamhet. Omplaceringen innebär i praktiken att en känd risk för elever inte eliminerades utan i stället förflyttades till en annan verksamhet. Ett sådant förfarande står i direkt konflikt med huvudmannens skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling enligt skollagen.

Även om uppgifterna från Brandbergsskolan är begränsade och inte entydigt kan kopplas till den aktuella läraren, indikerar de att det förekommit brister i verksamhetens förmåga att hantera allvarliga händelser. Detta ger visst stöd för bilden av att omplaceringen skedde utan tillräcklig analys av risker i mottagande verksamhet.

Det saknas även underlag som visar att någon dokumenterad riskbedömning genomförts inför omplaceringen. I situationer där det finns uppgifter om beteenden som kan innebära en risk för elever ställs höga krav på att arbetsgivaren analyserar och beaktar konsekvenserna för mottagande verksamhet. Avsaknaden av en sådan bedömning utgör en ytterligare brist.

6 KOMMUNENS NUVARANDE ARBETE OCH HANDLINGSPLAN

6.1 Kommunens framtagna handlingsplan

Genomgången av händelserna under perioden 2005-2016 visar att Kommunens tidigare hantering av elever som anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling präglades av bristande struktur, otydlig ansvarsfördelning, bristande dokumentation samt avsaknad av systematik i utredning och uppföljning. Uppgifter om misstänkta kränkningar återkom under lång tid utan att leda till tillräckliga eller verkningfulla åtgärder. Det nuvarande arbetssättet innebär i flera centrala avseenden en stor skillnad från tidigare.

Kommunen har upprättat en särskild handlingsplan för situationer där personal misstänks ha utsatt barn eller elever för allvarliga kränkningar. Handlingsplanen omfattar såväl kränkande behandling enligt skollagen som trakasserier och diskriminering enligt diskrimineringslagen, och avser i synnerhet allvarliga fall såsom handlingar med fysiska eller sexuella inslag.

Planen föreskriver att uppgifter om misstänkta kränkningar omedelbart ska anmälas till rektor, som i sin tur ska informera verksamhetschef och vidare i organisationen. Det finns en tydligt reglerad ansvarsfördelning mellan rektor, verksamhetschef och utbildningsdirektör, där rektor har det operativa ansvaret för att utredning initieras, att nödvändiga åtgärder vidtas samt att dokumentation sker. Handlingsplanen innehåller även riktlinjer om centrala åtgärder. Dessa omfattar bland annat att den utpekade medarbetaren som utgångspunkt ska stängas av i avvaktan på utredning, att anmälan till socialtjänsten ska göras vid misstanke om att barn far illa, samt att polisanmälan ska övervägas eller göras i fall där brott kan misstänkas.

Vidare regleras hur en intern utredning ska genomföras. Utredningen ska anpassas till omständigheterna i det enskilda fallet, men syftar till att klarlägga vad som inträffat och att säkerställa att eventuella kränkningar upphör. Samtidigt ska hänsyn tas till en eventuell parallell polisutredning.

Handlingsplanen innehåller även detaljerade riktlinjer för kommunikation med berörda parter, inklusive vårdnadshavare, personal, elever och allmänhet. Informationen ska vara saklig och utformas med hänsyn till sekretess och integritet. Därutöver behandlas arbetsmiljöansvar och behovet av stödinsatser. Kommunen ska säkerställa stöd till såväl utsatta barn och elever som berörd personal, samt vidta åtgärder för att upprätthålla en trygg verksamhet under utredningens gång. Slutligen föreskriver handlingsplanen att ärenden ska följas upp och att Kommunens hantering ska utvärderas i efterhand, i syfte att vid behov utveckla och förbättra rutinerna.

Särskilt tydligt i handlingsplanen är kraven på omedelbar dokumentation, tydlig eskalering i organisationen och en fastlagd ansvarskedja. Detta adresserar direkt de tidigare bristerna, där information riskerade att stanna på enskilda nivåer och där åtgärder ofta uteblev eller saknade effekt. Även övergången till gemensamma bedömningar i stället för enskilda beslut innebär en förstärkning av såväl kvalitet som rättssäkerhet. Vidare innebär den nuvarande utgångspunkten att medarbetare vid allvarliga misstankar ska tas ur tjänst samt att polisanmälan ska göras eller övervägas en mer konsekvent och ingripande hantering än tidigare. Detta markerar en tydlig förskjutning mot ett starkare skydd för elever och en mer aktiv riskhantering från arbetsgivarens sida.

Sammantaget framstår det nuvarande arbetssättet som en väsentlig och tydlig förbättring i förhållande till den tidigare hanteringen. De strukturer, rutiner och ansvarsförhållanden som nu etablerats svarar i stor utsträckning mot de brister som framgår av de inkomna uppgifterna och den dokumentation som har funnits. De brister som identifierats i den historiska hanteringen – särskilt avseende otydligt informationsflöde, avsaknad av dokumenterad eskalering samt personbunden dokumentation – framstår som centrala förklaringar till att uppgifter inte hanterats på ett tillräckligt effektivt och samordnat sätt.

Det nuvarande arbetssättet, med krav på centraliserad och digital dokumentation samt en tydligt reglerad eskalationskedja, adresserar dessa brister direkt. Genom att säkerställa att uppgifter inte stannar på enskilda nivåer inom organisationen och att dokumentation inte är beroende av enskilda befattningshavare, skapas bättre förutsättningar för en enhetlig, spårbar och rättssäker hantering.

Det är vidare av betydelse att handlingsplanen inte enbart har tagits fram på ett normativt plan, utan även har tillämpats i skarpa situationer. Enligt de uppgifter som framkommit har den i dessa fall bedömts fungera väl. Ett led i detta arbete har varit att planen fortlöpande revideras efter faktisk tillämpning, vilket talar för ett aktivt och lärande förhållningssätt i organisationen. Det bör dock framhållas att arbetssättet i praktiken är beroende av en konsekvent tillämpning i hela organisationen samt av att rutinerna är tillräckligt formaliserade och dokumenterade. Detta förutsätter att arbetssättet upprätthålls över tid och tillämpas enhetligt inom hela organisationen, då även väl utformade rutiner riskerar att förlora sin effekt om de inte efterlevs i praktiken.

Det finns även ett antal förslag på områden som ytterligare kan förbättras:

- Klassificering av ärenden inte blir beroende av enskilda chefers bedömning
- Kontinuerlig utbildning genomförs för samtliga nivåer i organisationen
- Uppföljning sker genom regelbundna interna kontroller
- Kommunens rutiner och system för hantering av kränkningar även är känt för elever och vårdnadshavare

6.2 Intervjuer med kommundirektör, HR-direktör och utbildningsdirektör

Inom ramen för ifrågavarande uppdrag har AX advokatbyrå genomfört tre intervjuer med representanter från Kommunen som har kunskap och insyn i Kommunens nuvarande arbete mot kränkande behandling. Intervjuerna kan sammanfattas på följande sätt.

Av genomförda intervjuer med kommundirektör, HR-direktör och utbildningsdirektör framgår att Kommunen under senare år har utvecklat ett mer strukturerat och enhetligt arbets sätt för hantering av misstänkta kränkningar och arbetsrättsliga frågor.

Arbetet har i stor utsträckning intensifierats efter de granskningar som uppmärksammades under 2024. Ett centralt fokus har varit att skapa en samlad bild av tidigare händelser och identifiera brister i hur dessa hanterats respektive inte hanterats. Genom denna genomgång har Kommunen konstaterat att det tidigare saknades ett enhetligt och dokumenterat arbets sätt på kommunövergripande nivå, trots att verksamheterna haft ett lagstadgat ansvar att förebygga och utreda kränkningar. Hanteringen var i hög grad decentraliserad och beroende av enskilda verksamheter, vilket medförde risker för att information inte fördes vidare inom organisationen. Mot denna bakgrund har Kommunen infört en handlingsplan som syftar till att säkerställa en mer strukturerad, enhetlig och rättssäker hantering. Handlingsplanen kan beskrivas som en eskalationstrappa, där det tydliggörs hur ärenden ska hanteras, vilka funktioner som ska involveras och hur ansvar ska fördelas i olika skeden.

En central utgångspunkt i det nuvarande arbetssättet är att alla misstankar om att en medarbetare kan ha utsatt en elev för kränkning omedelbart ska dokumenteras i ett digitalt system. Informationen ska samtidigt skyndsamt föras vidare till rektor, eller – om misstanken avser rektor – till nästa chefsnivå. Detta markerar en tydlig förändring från tidigare arbets sätt, där dokumentation i vissa fall hanterades lokalt och manuellt. Den nuvarande ordningen innebär att dokumentation sker digitalt och centraliserat, vilket skapar bättre spårbarhet och minskar risken för att uppgifter går förlorade.

När en misstanke uppmärksammas sker en omedelbar eskalering i organisationen. Rektor kontaktar skolchef, som i sin tur kontaktar utbildningsdirektör. Syftet är att säkerställa att allvarliga ärenden snabbt når högsta ledningsnivå och hanteras med erforderlig prioritet. Rektor har ett initialt utredningsansvar och ska göra en bedömning av ärendets karaktär, inklusive om det finns misstanke om brott. Vid behov sker samverkan mellan flera funktioner, såsom skolchef, HR, säkerhetsfunktion och kommundirektör. Detta samråd inför beslutsfattande utgör en förändring jämfört med tidigare, då bedömningar i större utsträckning kunde göras av en enskild rektor. Syftet är att stärka kvaliteten och rättssäkerheten i besluten.

Om det finns misstanke om brott görs en polisanmälan. I sådana fall sker en löpande dialog med Polisen för att säkerställa att den interna hanteringen inte påverkar en eventuell förundersökning, exempelvis genom påverkan på vittnen. Det anges även att Kommunen i tveksamma fall har en låg tröskel för att överlämna frågan till polisen för vidare hantering, till skydd för tredje man.

Det framhålls att handlingsplanen bidrar till att balansera skyddet för tredje man, särskilt elever, mot arbetstagarens rättigheter. Även i situationer där ett visst beteende inte når upp till straffrättslig nivå kan det få arbetsrättsliga konsekvenser. Handlingsplanen beskrivs som ett levande dokument som kontinuerligt revideras. Efter varje ärende sker en genomgång där berörda funktioner analyserar hanteringen och identifierar förbättringsområden. Detta är en del av ett systematiskt lärande och utvecklingsarbete inom organisationen.

Vidare betonas vikten av implementering i en stor organisation. Det handlar inte enbart om att fastställa rutiner, utan även om att säkerställa att dessa är kända och tillämpas i praktiken. I detta arbete ingår bland annat att integrera rutinerna i introduktion av ny personal samt att arbeta med utbildningsinsatser och praktiska exempel för att stärka tillämpningen.

Utöver de formella rutinerna finns även stödjande funktioner, såsom visselblåsarsystem, för att möjliggöra rapportering i situationer där den ordinarie linjeorganisationen av olika skäl inte upplevs som tillräcklig eller att förtroende saknas. För att systemet ska få genomslag krävs att det är välkänt, lättillgängligt och upplevs som tryggt att använda, särskilt för personer i beroendeställning.

Sammantaget beskrivs Kommunens nuvarande arbetssätt som ett fungerande system för att fånga upp och hantera diskriminering och kränkningar på ett sätt som överensstämmer med skollagens krav. Systemet är centraliserat, snabbare och mer samordnat än tidigare, med tydligare ansvarsfördelning, dokumentationsplikt och en mer systematisk hantering av såväl utredningar som arbetsrättsliga frågor.